

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 025409 20 Кж 2
Бања Лука, 21.07.2020. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ !

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и Обрена Бужанина, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптужених З.Ш. и Б.М. због кривичног дјела неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалбама окружног јавног тужиоца у Б.Л., браниоца оптуженог З.Ш., адвоката Д.К. из З. А.к. К.&М. из Б.Л. и браниоца оптуженог Б.М., адвоката В.К. из Б.Л., изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 025409 19 К од 13.03.2020. године, након одржане сједнице вијећа, у присуству републичког јавног тужиоца Б.М., оптуженог З.Ш. и његовог браниоца, а у одсутности уредно обавјештених оптуженог Б.М. и његовог браниоца, дана 21.07.2020. године, донио је

П Р Е С У Д У

Одбијају се као неосноване жалбе окружног јавног тужиоца у Б.Л. и браниоца оптуженог З.Ш., док се дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог Б.М., преиначава пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 025409 19 К од 13.03.2020. године у одлуци о кривичној санкцији, тако што се оптужени Б.М. за кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. Кривичног законика Републике Српске, за које је том пресудом оглашен кривим, на основу члана 53. став 1. и 3. и члана 54. став 1. тачка 3. Кривичног законика Републике Српске, осуђује на казну затвора у трајању од 3 (три) године, у коју му се урачунава вријеме проведено у притвору почев од 10.10.2017. године па до 06.11.2017. године.

У преосталом дијелу, првостепена пресуда остаје неизмјењена.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 025409 19 К од 13.03.2020. године, оглашени су кривим оптужени З.Ш. и Б.М. због кривичног дјела неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, у даљем тексту: КЗ РС), па је оптужени Ш. осуђен на казну затвора у трајању од 7 (седам) година, а оптуженом Б.М. је за кривично дјело из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. КЗ РС, утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) године, затим му је на основу члана 64. став 1. у вези са ставом 3. КЗ РС опозвана условна осуда изречена правоснажном пресудом Основног суда у Приједору број 77 0 К 071010 15 К од 08.06.2016. године, којом

му је због кривичног дјела из члана 156. став 1. Кривичног закона Републике Српске, утврђена казна затвора у трајању од 8 (осам) мјесеци са роком провјеравања од 1 (једне) године и 6 (шест) мјесеци, тако што је казна затвора у трајању од 8 (осам) мјесеци узета као утврђена, па је исти осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 3 (три) године и 4 (четири) мјесеца. У наведене казне затвора, оптуженима је урачунато вријеме проведено у притвору. Истом пресудом, на основу члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 2. тачке а), е) и ж) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17 и 66/18, у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени Ш. је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка у износу од 641,16 КМ, оптужени М. у износу од 64,66 КМ, те су оба оптужена обавезани и на плаћање паушала суда у износу од по 300,00 КМ, све у року од 15 дана од дана правоснажности те пресуде, под пријетњом принудног извршења, као и да исплате награду и нужне издатке њихових бранилаца по службеној дужности, чији ће износ бити одређен посебним рјешењем у складу са чланом 97. став 2. ЗКП РС. На основу члана 82. став 2. и члана 207. став 8. КЗ РС, од оптужених су одузети предмети и средства који су употребљени или су били намјењени за извршење кривичног дјела, као и супстанце и препарати који су проглашени за опојне дроге, наведени и побројани у изреци те пресуде, док је на основу члана 83. став 1. и 2. КЗ РС од оптуженог Ш. одузета имовинска корист прибављена извршењем кривичног дјела у износу од 1.000,00 Евра.

Против наведене пресуде, жалбе су, благовремено, изјавили окружни јавни тужилац у Б.Л. (у даљем тексту: окружни тужилац), бранилац оптуженог З.Ш., адвокат Д.К. из З.а.к К.&М. из Б.Л. и бранилац оптуженог Б.М., адвокат В.К. из Б.Л.

Окружни тужилац жалбу је изјавио због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се оптуженима изрећи веће казне затвора.

Браниоци оптужених жалбе су изјавили из свих жалбених основа. Приједлог жалбе браниоца оптуженог Ш. је да се побијана пресуда преиначи и овај оптужени ослободи од оптужбе или да се иста укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или да се иста преиначи, тако што ће се оптужени блаже казнити. Приједлог жалбе браниоца оптуженог М. је да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе уз „надокнаду трошкова заступања“ или да се пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Браниоци оптужених нису подносили писмене одговоре на жалбу окружног тужиоца, нити је окружни тужилац подносио одговоре на жалбе бранилаца оптужених.

У сједници вијећа, која је одржана у одсутности уредно обавјештених оптуженог Б.М. и његовог браниоца, у смислу одредбе члана 318. став 4. ЗКП РС, републички јавни тужилац је изложио жалбу окружног тужиоца, у цијелости остао код жалбених навода и приједлога исте, те је предложио да се жалбе бранилаца оптужених одбију као неосноване. Бранилац оптуженог Ш. је изложио

жалбу, остајући код разлога и приједлога садржаних у њеном образложењу, те је овај оптужени подржао жалбу свог браниоца.

Разматрајући спис, побијану пресуду и жалбе, одлучено је као у изреци ове пресуде, из следећих разлога:

Оспоравајући правилност и законитост побијане пресуде, жалбе одбране указују на битне повреде одредаба кривичног поступка, садржане у одредби члана 311. став 1. тачке з) и к) ЗКП РС. Оспорава се законитост у прибављању доказа на којима је заснована побијана пресуда, указује се на неразумљивост изреке пресуде и њеној противријечности са разлозима, те на одсуству разлога о одлучним чињеницама.

У оквиру чињеничне основе побијане пресуде, аргументима изнесеним у жалбама одбране, се оспорава правилност оцјене изведених доказа оптужбе и одбране, па слиједом тога и правилност утврђења одлучних чињеница, са тврдњом да спроведени докази не потврђују тврдње оптужбе да су оптужени починили кривично дјело неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. КЗ РС, за које су побијаном пресудом оглашени кривим, а што је све за посљедицу, по ставу жалби, довело и до повреде Кривичног закона.

Све жалбе пресуду побијају и због одлуке о кривичној санкцији. Жалба тужиоца истиче да су казне затвора премале, док жалбе одбране сматрају да су казне превисоко одмјерене.

Неосновани су приговори изнесени у жалбама бранилаца оптужених и тврдња да је побијана пресуда заснована на незаконитим доказима који су прибављени провођењем посебних истражних радњи, те да је тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС. Наиме, супротно наводима из жалбе браниоца оптуженог Ш., побијана пресуда се не заснива на пресретнуте телефонске разговоре и СМС поруке од 14.04.2017. године и од 24.04.2017. године. Осим тога, супротно наводима из жалбе браниоца оптуженог М., забиљежене телефонске комуникације између Ш. и М. прије доношења наредбе за надзор и техничко снимање телекомуникација М.Б. од 15.05.2017. године, су законити докази, јер се до садржине комуникације између њих двојице дошло на основу наредбе за надзор и техничко снимање телекомуникација (број 11 0 К 020568 17 Кпп 3 од 04.05.2017. године) према лицу званом Ш. које користи телефонски број ... и према НН лицу „3“ које користи телефонски број ... и телефонски апарат ИМЕИ броја Прије тога, у односу на оптуженог Ш., до садржине комуникације између њега и сада осуђеног М.Х., дошло се на основу наредбе судије за претходни поступак број 11 0 К 020568 17 Кпп од 26.04.2017. године, којом су одређене посебне истражне радње, између осталих и према Х. и НН лицу које користи број ... (за које је касније утврђен идентитет З.Ш.). Накнадно, када је утврђен идентитет М., судија за претходни поступак је донио наредбу број 11 0 К 020568 71 Кпп 7 од 15.05.2017. године, којом су одређене посебне истражне радње према тада идентификованом лицу Б.М., који је користио телефонске бројеве ... и ... и телефонски апарат ИМЕИ броја

Неосновани су и приговори из жалбе браниоца оптуженог М., којима се истиче да је радња претресања возила овог оптуженог, незаконита. У погледу овог жалбеног приговора, побијана пресуда је на страни 25. и 26. дала детаљно и ваљано образложење, које у цијелости прихвата и овај суд, па се жалилац упућује на те разлоге. Осим тога, овај суд наглашава да се ради о двије одвојене истражне радње и приликом предузимања прве радње није ништа пронађено, нити одузето, односно, на основу прве предузете радње, овлаштена службена лица нису пронашла ниједан доказ, на којем би се евентуално заснивала побијана пресуда. Друга истражна радња - претресања путничког моторног возила је предузета на основу усмене наредбе судије за претходни поступак првостепеног суда, којом приликом је пронађена и одузета опојна дрога марихуана. Возило оптуженог је на паркингу полиције било закључано, а кључ је у посједу имао оптужени М., а што је првостепени суд утврдио на основу исказа свједока Б.В., којем исказу је правилно поклатио вјеру и о томе дао аргументоване разлоге.

Надаље, супротно наводима из жалби бранилаца, овај суд налази да изрека побијане пресуде није неразумљива, нити противрјечна сама себи и њеним разлозима и образложење исте садржи разлоге у погледу свих одлучних чињеница са аспекта постојања кривичног дјела и кривице оптужених и чињеница одлучних за правилну примјену Кривичног закона, као и у погледу одлуке о изреченој мјери одузимање предмета, ради чега су неприхватљиви приговори жалби засновани на тврдњи да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

У жалбеном основу побијања пресуде због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, жалбе бранилаца истичу да је на основу спроведених доказа на главном претресу, побијана пресуда извела погрешан закључак да су оптужени починили кривично дјело за које се терете.

Супротно приговорима који се износе у жалбама бранилаца, чињенична утврђења побијане пресуде, су по оцјени овог суда потпуна и правилна. Она су заснована на многобројним доказима изведеним на главном претресу пред првостепеним судом, који су изнесени у образложењу побијане пресуде, оцјењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Таквим приступом оцјени изведених доказа изведен је и коначан, а по оцјени овог суда правилан закључак да су оптужени починили кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. КЗ РС. Приговори жалби којима се та утврђења доводе у сумњу, разлозима који се износе у жалбама, нису основани.

Наиме, побијана пресуда детаљно износи садржај изведених доказа како објективне, тако и субјективне природе, све те доказе правилно оцјењује и изводи коначан, а по оцјени овога суда правилан закључак да су оптужени учинили кривично дјело које им оптужба ставља на терет. Тако је побијана пресуда изнијела садржај исказа свих свједока оптужбе и одбране, те је затим све те исказе правилно оцјенила. Прије свега, побијана пресуда је анализирала садржај исказа свједока оптужбе Д.Ш., Т.В.С., Л.М., С.Б., Ж.С., М.К., Д.Б., О.В., Ј.З., Р.С. и А.М., те их правилно оцијењенила и са аспекта садржаја довела у везу са исказом свједока Б.В., као и са доказима прибављеним посебним истражним радњама,

затим записницима о претресању и потврдама о привременом одузимању предмета појединачно наведеним у побијаној пресуди, као и вјештачењем одузете материје која је асоцирала на опојну дрогу, те је дала ваљане разлоге, које у цијелости прихвата и овај суд, због чега прихвата исказе наведених свједока, као и остале доказе, а због чега не прихвата исказе свједока одбране З.В., С.М., М.Х. и оптужених датих на претресу у својству свједока, па се жалиоци упућују на те разлоге. Осим тога, овај суд наглашава, да супротно жалбеним приговорима браниоца оптуженог Ш., побијана пресуда се не заснива искључиво на пресретнутој телефонској комуникацији овог оптуженог са оптуженим М. и сада осуђеним Х., јер након већег броја телефонских комуникација између њих, предузетим истражним радњама претресања, у више наврата, пронађена је и одузета опојна дрога, како од оптуженог М. и осуђеног Х., тако и од лицима поименично наведених у чињеничном опису изреке побијане пресуде, чије исказе су у образложењу пресуде детаљно анализирани и оцјењени како појединачно, тако и у вези са осталим доказима.

Дакле, разлоге за све одлучне чињенице, овај суд прихвата као ваљано образложене и њихова правилност се не може оспорити изнесеним приговорима из жалби бранилаца оптужених.

На основу свега наведеног, овај суд налази да је чињенично стање потпуно и правилно утврђено и да је правилно примјењен Кривични закон, када су радње оптужених, чињенично описане у изреци побијане пресуде, квалификоване као кривично дјело неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. КЗ РС.

Према томе, насупрот приговорима из жалби бранилаца оптужених, којима се оспорава правилност закључка првостепеног суда о постојању квалификованог облика овог кривичног дјела, овај суд налази да је за такво утврђење првостепени суд имао довољно упоришта у изведеним доказима. Наиме, радње извршења основног облика кривичног дјела неовлаштене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 1. КЗ РС, су алтернативно одређене и постоје у ситуацији када се неовлаштено производи, прерађује и продаје или нуди на продају или ради продаје купује, држи или преноси или посредује у продаји или куповини или се на други начин неовлаштено стављају у промет супстанце или препарати који су проглашени за опојне дроге. За постојање једног од квалификованих облика предметног кривичног дјела (који су у ставу 2. и 3. члана 207. КЗ РС такође алтернативно одређени), законска дефиниција, као квалификаторну околност инкриминације, захтјева да је дјело извршено од стране више лица, што подразумева учешће најмање два лица у извршењу основног облика дјела.

Према чињеничном опису дјела садржаном у изреци побијане пресуде, оптужени су заједно са сада осуђеним М.Х., у наведеном временском периоду, континуирано, по претходним договорима које су међусобно остваривали непосредним контактима и путем телефона, неовлаштено се бавили куповином ради продаје, посредовањем у продаји и куповини, стављањем у промет, преношењем ради продаје и продајом опојне дроге хероин, кокаин и марихуану, коју су након телефонских договора са купцима-уживаоцима опојних дрога о мјесту купопродаје, количини или износу новца за који опојну дрогу купују, даље

продавали сами, заједно са другим оптуженим или ангажовали друга оптужена лица ради продаје опојне дроге овисницима, па је тако оптужени Ш. од њему познатих лица набављао ради продаје опојне дроге кокаин, хероин и марихуану, те ради даље препродаје опојне дроге кокаин, хероин и марихуане овисницима ангажовао оптужене М. и сада осуђеног Х., па је оптужени М. преносио ради продаје 169,94 грама опојне дроге марихуана која је дана 09. маја 2017. године одузета од овог оптуженог, а сада осуђени Х. је у више наврата продао опојну дрогу хероин трећим лицима-уживаоцима опојне дроге. Дакле, чињенични опис радњи из изреке побијане пресуде, садржи све елементе квалификованог облика кривичног дјела неовлаштене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. КЗ РС, јер у тим радњама учествује више лица, а доказима проведеним у овом поступку несумњиво је утврђено да је у извршењу основног кривичног дјела неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. КЗ РС учествовало, као саизвршиоци, више лица, па је евидентно да је заједничко дјеловање оптужених резултат њихове заједничке одлуке. Одлучна чињеница која дистанцира квалификовани облик из става 3. члана 207. КЗ РС од основног облика кривичног дјела неовлаштене производње и промета опојних дрога из става 1. истог члана, је свијест и воља о заједничком дјеловању више лица у њиховом извршењу, што је у конкретном случају несумњиво утврђено, па је за постојање теже квалификације тог дјела, без значаја појединачни облик партиципације тих лица у њиховом заједничком дјеловању, ради чега су неосновани приговори упућени правној квалификацији дјела и правилној примјени кривичног закона. Због тога је без основа и жалбени приговор браниоца оптуженог М. којим се истиче да је првостепени суд погрешно примјенио Кривични законик, те да је на истог требао примјенити ранији Кривични закон Републике Српске, у вези ког приговора је побијана пресуда дала ваљане разлоге на страни 26., које у цијелости прихвата и овај суд, па се жалилац упућује на те разлоге.

Овај суд је испитао побијану пресуду у погледу одлуке о казни и то у вези са жалбеним аргументима тужиоца и бранилаца оптужених, налазећи да жалбе тужиоца и браниоца оптуженог Ш. нису основане, а да је жалба браниоца оптуженог М. дјелимично основана.

Наиме, правилно су утврђене и у побијаној пресуди образложене све олакшавајуће околности на страни оба оптужена, њихову породичност, затим лоше здравствено стање оптуженог Ш., јер је оболио од карцинома простате, те ранија неосуђиваност оптуженог М., мању количину његових криминалних активности и чињеницу да је преносио опојну дрогу марихуану која је мање опасна за конзументе у односу на опојне дроге које је у промет стављао оптужени Ш. Наведене олакшавајуће околности на страни оптуженог М., које је првостепени суд у свом збиру цијенио као особито олакшавајуће околности, по оцјени овог суда, оправдавају изрицање блаже казне овом оптуженом за предметно кривично дјело, посебно ако се има у виду чињеница да на страни овог оптуженог првостепени суд није нашао ниједну отежавајућу околност. Са друге стране, правилно је првостепени суд утврдио отежавајуће околности на страни оптуженог Ш. (да је више пута осуђиван, од чега два пута због истог кривичног дјела, дакле, ради се о специјалном повратнику, те да је предметно кривично дјело извршио за вријеме трајања условног отпуста). Разлоге дате у побијаној пресуди у оцјени свих тих околности, овај суд прихвата као ваљане, јер цијенећи

законом прописану казну за кривично дјело неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. КЗ РС (од 5 до 15 година), за које су оптужени оглашени кривим том пресудом, овај суд налази да су казне затвора изречене побијаном пресудом, потребна и довољна мјера казне за остваривање сврхе кажњавања, прописане у одредби члана 28. КЗ РС.

Насупрот томе, основани су жалбени приговори браниоца оптуженог М. у дијелу у којем је првостепени суд опозвао условну осуду која је изречена овом оптуженом пресудом Основног суда у Приједору број 77 0 К 071010 15 К од 08.06.2016. године, која је постала правоснажна даном доношења и објављивања. Наиме, приликом опозива изречене условне осуде, првостепени суд је потпуно занемарио одредбу члана 67. став 1. КЗ РС, којом је прописано да се условна осуда може опозвати у току времена провјеравања, те ако осуђени у том времену учини кривично дјело које повлачи опозивање условне осуде, а то је пресудом утврђено тек после истека времена провјеравања, условна осуда може се опозвати најкасније у року од једне године од дана кад је протекло вријеме провјеравања. Према томе, како је у конкретном случају побијана пресуда донесена дана 13.03.2020. године, те како је протекло годину дана од дана када је протекло вријеме провјеравања од једне године и шест мјесеци, утврђено наведеном пресудом Основног суда у Приједору, то је протекао рок за опозивање условне осуде оптуженом М., предвиђен одредбом члана 67. став 1. КЗ РС, чиме је првостепени суд повриједио одредбу члана 312. тачка д) ЗКП РС, јер је прекорачио овлашћење које је прописано одредбом члана 67. став 1. КЗ РС, на шта је с правом указала жалба браниоца овог оптуженог.

Неосновани су и жалбени приговори у погледу одлуке о трошковима кривичног поступка. Наиме, одбрана није нити пред првостепеним судом, нити уз жалбу, приложила доказе за своју тврдњу да би плаћањем трошкова овог кривичног поступка, било доведено у питање издржавање оптужених или лица која су они дужни да издржавају, због чега се по оцјени овог суда, нису стекли услови за примјену члана 99. став 4. ЗКП РС. Коначно, одредбом члана 91. став 1. ЗКП РС је прописано да се извршење пресуде у погледу трошкова кривичног поступка врши по одредбама које важе за извршни поступак, из чега произилази да ће се извршни поступак обуставити ако оптужени нису у могућности да плате трошкове кривичног поступка.

С тога је овај суд, примјеном одредбе члана 328. став 1. ЗКП РС, дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог Б.М., преиначио побијану пресуду и одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић